

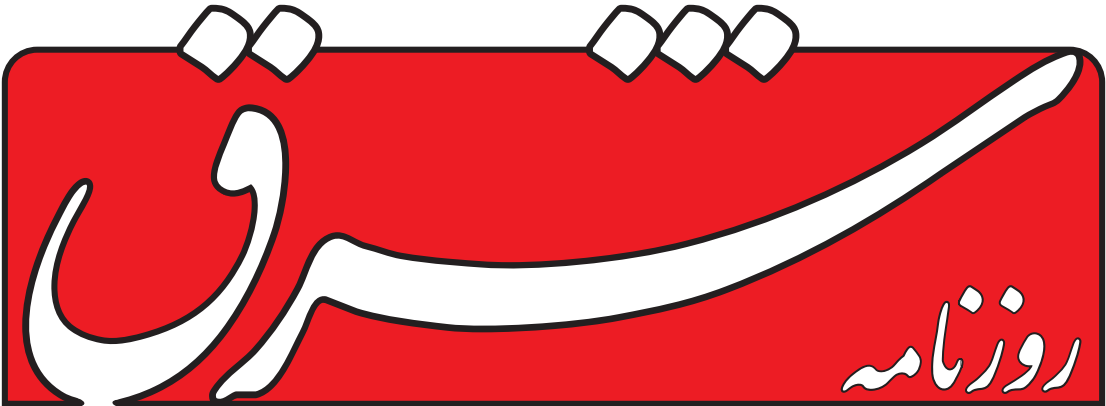

مقام معظم رهبری تاکید کردند لزوم آمادگی نقش آفرینی به سود جبهه حق

پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی به پنجاهوششمین نشست اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان در اروپا، با اشاره به تحولات سیاسی و نظامی اخیر، بر شناخت جبهه‌ی‌ها و انتخاب موضوع درست...

صفحه ۲

یکشنبه ۲۲ اسفند ۱۴۰۰ - ۱۰ شعبان ۱۴۴۳ - ۱۳ مارس ۲۰۲۲

روزنامه

رئیس:

عدم برگزاری کلاس‌های حضوری تخریب است

گروه سیاست: رئیس‌جمهور با اشاره به مصوبه ستاد کرونا مبنی بر ضرورت برگزاری کلاس‌ها و امتحانات مدارس و دانشگاه‌ها به شکل حضوری در شرایط غیراضطرار کرونایی گفت: طفره‌رفتن از برگزاری حضوری کلاس‌های درس...

صفحه ۲

سال نوزدهم، شماره ۴۲۴۲ - ۱۲ صفحه - ۷۰۰۰ تومان

تترها

زمستان سال ۱۹۳۹ را فراموش نکنید

ژنرال‌های از دست‌رفته تزار

صفحه ۸

غیر علنی‌های مجلس مذاکرات را به کدام سمت خواهد برد؟

صفحه ۲

رئیس سازمان بورس در پاسخ به «شرق»

دعوت عموم مردم به بورس اشتباه است

صفحه ۵

گفت‌وگوی سعید عقیقی و شهرام مکرری درباره فیلم «جنایت بی‌دقت»

برای من هنر زمانی شکل می‌گیرد که امکان تکرار وجود داشته باشد

صفحه ۶

اگر پرسپولیس دربی را ببرد...

صفحه ۱۱

حرف اول

بازگشت خانواده به آیت‌الله مطهری؟

مهسا جزینی - دبیر گروه سیاسی

توجه اخیر داماد و پسر به آن بخش از آرا و اندیشه‌های پدرزن و پدر که در همه این سال‌ها جزء یکی از مغفول‌ترین و شاید در حاشیه‌ترین آثار مرتضی مطهری بوده است، بی‌دلیل نیست. نوشته‌ای به‌جامانده از ایدئولوگ انقلاب که در قالب مقاله‌ای به نام «مشکل اساسی در سازمان روحانیت» سال ۱۳۴۱ در کتاب «بیعتی‌دیرباره مرجعیت و روحانیت» چاپ و منتشر شده، توجه علی لاریجانی را این روزها به خود جلب کرده است. «نه» شنیدن از قدرت، ابتدا چهره‌های سیاسی را وارد وادی حیرت می‌کند، اما مزیت بعدی‌اش این است که به فراخور ظرفیتی از یک نگاه انتقادی به گذشته و عملکردها را به رویشان باز می‌کند. علی لاریجانی هم که کم‌کم دارد از شوک بعد از وقوع حادثه خارج می‌شود، حالا به دنبال یافتن پاسخ یا پاسخ‌هایی برای همه چهره‌های است. مشخص است که در ذهن او غوغایی از سؤال برپاست. سؤال بنیادین یا پرسش اساسی و اولیای که نه تنها علی لاریجانی بلکه همه اسلافش بعد از بی‌مهری در همه این سال‌ها با آن رویه‌رو شده‌اند، قطعاً این است: «چرا این‌طور شد؟ چرا به اینجا رسیدیم؟».

سیاسیون کنار رفته یا کنار گذاشته‌شده، در پاسخ به این سؤال‌ها مسیرهای متفاوتی را رفته و به جواب‌های متفاوتی هم رسیده‌اند. به نظر می‌رسد که علی لاریجانی در نخستین قدم این‌کندوکاو در گذشته، چاره را در بازگشت به بنیان‌گذاران دیده است. احتمالاً یکی از روزهایی که غرق تفکر بوده، به یاد جزوه‌ای کوچک از مرتضی مطهری افتاده است. آن را از گوشه کتابخانه برداشته و این بار از زاویه‌نگاهی دیگر خوانده است. احتمال دارد از این هم تعجب کرده باشد که چرا این نظرات مرتضی مطهری تاکنون چندان جدی گرفته نشده است؟ یا حتی چرا برای خودش چندان جدی نبوده است؟ اینها البته همه حدس‌ها و گمانه‌زنی‌های ماست از این رو که داماد آیت‌الله مطهری همین چند روز اخیر گفته است: «را» بسیاری از نابسامانی‌های فکری دهه‌های اخیر در همین وابستگی سازمان روحانیت به دولت‌ها نهفته است. در عالم تشیع روحانیت از اساس یک نهاد مستقل از قدرت‌های حاکم و اقتصادی بود. آن مقاله معروف آیت‌الله مطهری یک پاراگراف مشهور دارد که می‌گوید: «اگر اتکالی روحانی به مردم باشد، قدرت به دست می‌آورد اما حریت را از دست می‌دهد و اگر متکی به دولت‌ها باشد، قدرت را از کف می‌دهد اما حریتش محفوظ است».

ادامه در صفحه ۲

مذاکرات وین چرا به اینجا رسید؟

احیای برجام؛ آنچه کردیم و نکردیم

روح‌اله نغعی: حرف‌های راویان مطمئن از احیای برجام، چندماهی است که بدون تغییر شکل تکرار می‌شود اما هشدارهای مرده‌ها روزبه‌روز بلندتر می‌شود. اکنون به نقطه‌ای رسیده‌ایم که در خطر بودن توافق هسته‌ای از همیشه عیان‌تر است. برخی، البته از این مسئله راضی‌اند. آنهایی که از ابتدا با این توافق و بلکه با هرگونه توافق و تعامل مخالف بودند، در یک سو و آنهایی که توهمات دیگری درباره شکل برنامه هسته‌ای ایران دارند، از سوی دیگر خروس‌خون کبک‌هایشان را به جشن نشسته‌اند. در این میان نه تنها اهالی دیپلماسی بلکه اهالی سیاست و اقتصاد هم که عواقب شروع بحرانی بزرگ‌تر از بحران‌های موجود را می‌بینند، نگران می‌گردند و یک سؤال البته دست‌به‌دست می‌شود: چه باید کرد؟

مشروح گزارش را در صفحه ۴ بخوانید

محمود سریع‌القلم

دو مشکل روس‌ها به روایت تورگنیف

صفحه ۲

سید حسن خمینی

امام با همه توان از افغانستان در مقابل شوروی دفاع کرد

صفحه ۲

یادداشت

ضرورت داشتن «نشان واحد» برای مبارزه با فساد

مجید سجادی‌پناه
استاد دانشگاه

در حوزه‌های نظام اداری، نظارت همگانی، حمایت از سرمایه‌گذاری، ساماندهی نظام توزیع و... پیش‌بینی کرده است که اگر بخواهیم در کام اول، قبل از ورود به محتوای سند، نگاهی آماری بر آن بیفکنیم، مشاهده خواهیم کرد که از بین هشت مورد اقدام بنیادین برای مقابله با فساد هفت مورد آن به پیشگیری از وقوع فساد و تنها یک مورد آن به مقابله با فساد ختم می‌شود. این عملیات هشت‌گانه فوق در سه بازه زمانی سه‌ماهه (۱۴ اقدام)، شش‌ماهه (۱۳ اقدام) و یک‌ساله (۱۲ اقدام) برنامه‌ریزی شده است. ولی متأسفانه با کمی دقت در زمان‌های پیش‌بینی شده در این سند متوجه می‌شویم که زمان اجرای ۲۷ اقدام از ۳۹ اقدام آن سبزی شده و هیچ اقدام قابل‌توجهی صورت نگرفته است و شاید امروز این مردم باشند که به توصیه رئیس‌جمهور محترم به‌عنوان ناظر این سند باید از دولت‌مردان پرسند که چرا این برنامه‌ها به اهداف زمان‌بندی‌شده خودشان نرسیده‌اند؟ آیا استانداردهای زمانی تعیین‌شده در سند برای دستگاه‌های اجرایی مربوطه، بیشتر از ظرفیت واقعی آنها در نظر گرفته شده است؟ یا این عقب‌ماندگی، ناشی از قصور و تقصیر سازمان‌ها و وزارتخانه‌هایی نیست بلکه از این جهت است که اگر کسی در رأس دولتی قرار می‌گیرد باید واقعا عزم مبارزه با فساد داشته باشد. در همین راستا دولت‌های مستقر با رویکردهای متفاوتی با این پدیده عنکبوتی فساد روبه‌رو می‌شوند. ولی متأسفانه میزان توفیقات آنها در پیشگیری و مقابله با فساد را نمی‌توان به‌طور دقیقی در زمان تصدی آنها اندازه‌گیری کرد. در دولت دوازدهم لوائح سه‌گانه‌ای درباره مبارزه با فساد اقتصادی با عناوین «مدیریت تعارض منافع»، «مبارزه با مفاسد اقتصادی» و «شفافیت» ارائه شد. در دولت سیزدهم نیز فسادستیزی در صدر شعارهای اصلی و جدی دولت قرار گرفته است، به‌گونه‌ای که رئیس‌جمهور در اولین گفت‌وگوی مستقیم خود با مردم اظهار کرد: «قبل از شروع به کار رسمی در دولت به دوستان در کارگروه‌ها گفته بودم که این کار را پیگیری کنید تا بشود به عنوان یک منشور مبارزه با فساد در کشور ساماندهی و حتی «نشان‌دار» خواهد شد. در این بند چنین آمده است: «به‌منظور ایجاد یک مرکز پاسخ‌گو و دارای اختیار و اقتدار لازم در مبارزه با فساد، ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی به آژانس پیشگیری و مقابله با فساد اداری و اقتصادی تغییر خواهد یافت. ساختار و وظایف این آژانس در چارچوب الگوی زیر، سه ماه پس از ابلاغ این سند توسط سازمان اداری و استخدامی به رئیس‌جمهور ارائه خواهد شد».

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

روسیه، شوروی و اشغال ایران

احسان هوشمند

اشغال ایران در جنگ جهانی دوم یکی از تلخ‌ترین رویدادهای تاریخی کشور در سده اخیر است. در سوم شهریورماه ۱۳۲۰ نیروهای ارتش انگلیس از غرب و جنوب و ارتش سرخ شوروی از شمال، کشور ایران را مورد هجوم قرار دادند و با بمباران مراکز نظامی و مسکونی، ایران را به اشغال نظامی درآوردند. استعفاي نخست‌وزیر علی منصور، نخست‌وزیری محمدعلی فروغی و سپس استعفاي رضاشاه و آغاز سلطنت محمدرضاشاه پهلوی از مهم‌ترین رویدادهای روزهای نخست اشغال ایران بود که در پی بمباران شهرهای بزرگ و کوچک غرب، شمال و جنوب کشور و مراکز نظامی و جمعیتی روی داد. در تاریخ نهم بهمن ۱۳۲۰ به کوشش محمدعلی فروغی، بیمان اتحادی میان دولت ایران با انگلستان و شوروی منعقد شد که به پیمان اتحاد سه‌گانه معروف شد. به موجب فصل پنجم این پیمان، «پس از آنکه کلیه مخاصمه‌های دول متحده با دولت آلمان و شرکای او به موجب یک یا چند قرارداد متراکه جنگ متوقف شد، دول متحده در مدتی که زیاد از شش ماه نباشد، قوای خود را از خاک ایران بیرون خواهند برد و اگر پیمان صلح مابین آنها بسته شد ولو اینکه قبل از شش ماه بعد از متراکه باشد، بلافاصله قوای خود را بیرون خواهند برد».

ادامه در صفحه ۴

سرمقاله

فراخوان به پژوهشگران علم سیاست در ایران*

کیومرث اشتریان

«عمومی‌سازی دانش سیاسی» در غیاب و کم‌فروغی کنش سیاسی در ایران امروز، می‌تواند به تقویت افکار عمومی بینجامد.

این «عمومی‌سازی» از راه انتقال دانش و با تکرار آن در رسانه‌های اجتماعی، ایجاد عرصه عمومی و بسط گفتمان اجتماعی ممکن می‌شود. به توفیق الهی و با همت نسل‌های پیشین در انجمن علوم سیاسی ایران همایش سالانه این انجمن در راستای تولید و ترویج دانش سیاسی همه‌ساله برگزار می‌شود. انجمن علوم سیاسی ایران با تشکیل کمیته‌های گوناگونی که به شکل غیرمتمرکز و خودمختار پدید آمده، در کار عمومی‌سازی دانش سیاسی در ایران است. این کمیته‌ها که معمولاً با پیشنهاد اساتید و پژوهشگران شکل گرفته‌اند، با اختیار و ابتکار کامل این عزیزان به رشد و شکوفایی خود ادامه می‌دهند. از آن جمله است همایش اسامال که با همت استاد گران‌قدر جناب آقای دکتر امیرمحمد حاجی‌بوسنی و اعضای کمیته علمی این همایش شکل گرفته است. از ایشان و اعضای کمیته علمی و مجریان این همایش به نمایندگی از هیئت‌مدیره انجمن علوم سیاسی ایران ضمیمه‌نامه قدرانی می‌کنم. علوم سیاسی در ایران با چالش‌های جدیدی در موضوعات داخلی و خارجی مواجه است. از سویی کشور در معرکه آزمون‌هایی بزرگ است و به‌گونه‌ای متفاوت در معرض چالش‌های استراتژیک جهانی قرار گرفته است. تلاش ناتو برای محاصره روزافزون روسیه و حمله نظامی این کشور به اوکراین موازنه استراتژیک جهانی را در معرض دگرگونی قرار داده و ایران در برابر انتخاب‌هایی حساس و گوناگون است. استقلال کشور در چنین برهه‌هایی محک زده می‌شود. مهم‌ترین معیار استقلال، اما در تصمیم‌گیری‌های مهم بین‌المللی نمایان می‌شود. مناقش‌های همیشگی در میان متفکران و فعالان سیاسی وجود داشته است که آیا استقلال واقعی معنی دارد؟ آن‌هم در دنیایی به‌هم‌پیوسته از بازارهای بین‌المللی، منابع انرژی، پیچیدگی‌های فناوری و ناتوانی دولت‌ها و ملت‌ها در تأمین همه نیازهای خود. پژوهشگران ایرانی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل می‌توانند به این پرسش مهم پاسخ گویند و در شناخت منازعات استراتژیک جهانی، همچون یابری دانشمند به راهگشایی دولت‌مردان بپردازند تا تصمیم‌گیری‌های حساس آنان در راستای استقلال و منافع ملی باشد. فقر شناختی از منازعات استراتژیک موازنه قدرت در نظام بین‌الملل گاه به انتخاب‌هایی خطرناک و تحمیل بار سنگین بر منافع ملی کشورها منجر می‌شود؛ همان‌گونه که در مناقشه اوکراین به چشم می‌خورد. ما ایرانیان نیز در معرض انتخاب‌های اشتباه در موضوعات و معرکه‌های حساس بین‌المللی بوده و هستیم. تأمل نظری در سیاست و حکومت و به‌ویژه در سیاست خارجی و گفت‌وگوی آزادانه در این موضوعات دانش در دسترس را برای سیاست‌گذاران فراهم می‌کند. دست‌کم گرفتن ترویج دانش عمومی و به‌ویژه گفت‌وگوی کارشناسی در این حوزه‌ها از سوی پژوهشگران علوم سیاسی از سویی و سیاست‌مداران و سیاست‌گذاران از سوی دیگر به یک اندازه ناخوشدنی است. ما نیازمند گفت‌وگوی آزاد کارشناسی و ترویج دانش سیاسی در افکار عمومی و در یک کلام «عمومی‌سازی دانش سیاسی» هستیم. گفت‌وگوی کارشناسی پژوهشگران علوم سیاسی به‌ویژه با توجه به فضای آزاد رسانه‌های اجتماعی حتماً در شکل‌گیری و تقویت کارشناسی گفتمان عمومی تأثیرگذار است. نباید منتظر بود تا اصحاب قدرت رسماً از پژوهشگران برای روشنگری در مناقشه‌های بین‌المللی دعوت کنند.

ادامه در صفحه ۹

شرق

سالنامه ۱۴

را بخوانید و بشنوید

برای سفارش

با شماره‌های زیر تماس بگیرید

واتس‌آپ ۰۹۳۵۵۰۷۱۴۸۳
۰۲۱-۸۸۹۰۳۵۴۸

این ۹ نفر